

Latina
English
Français
Esperanta
汉语

NOMINA ANATOMICA
ANATOMICAL NOMENCLATURE
NOMENCLATURE ANATOMIQUE
ANATOMIA NOMENKLATURO
人体解剖学名词

Surbaze de la kvina eldono de
NOMINA ANATOMICA tradukis kaj kompilis
Li Kexi (李克希) André ALBAULT

La tradukoj en la angla kaj la ĉina reviziitaj de
Huang Ying (黄 漪)

ĈINA ESPERANTO-ELDONEJO
PEKINO 1989

Latina
English
Français
Esperanta
汉语

NOMINA ANATOMICA
ANATOMICAL NOMENCLATURE
NOMENCLATURE ANATOMIQUE
ANATOMIA NOMENKLATURO
人体解剖学名词

根据 *NOMINA ANATOMICA* 第五版译编
李克希 (Li Kexi) André ALBAULT

英汉审订
黄 瀛 (Huang Ying)

中国世界语出版社

北京 1989

**NOMINA ANATOMICA
ANATOMICAL NOMENCLATURE
NOMENCLATURE ANATOMIQUE
ANATOMIA NOMENKLATURO**

人体解剖学名词
(拉丁语-英语-法语-世界语-汉语)

李克希 André ALBAULT 译编

*

中国世界语出版社出版
(北京百万庄路 24 号 100037)
人民卫生出版社印刷厂印刷
新华书店总店北京发行所发行
中国报道杂志社北京发行部邮购
(北京百万庄路 24 号 100037)

*

开本 787×1092 1/16 印张 44.25 字数 1000 千
1989 年第一版 1990 年第二次印刷
ISBN 7-5052-0037-2/R·3
定价 35.00 元

SYLLABUS – CONTENTS – CONTENU – ENHAVO – 目录

序	黄 瀛 (Huang Ying)	1
Foreword		
Avant-propos		
Antaŭparolo		
Enkonduko	Dr. André ALBAULT	5
Introduction		
Introduction		
前言		
Style Usage		17
Signes Conventionnels		18
Aranĝo de la Teksto		19
体例说明		20
TERMINI GENERALES		0001
GENERAL TERMS		
TERMES GENERAUX		
ĜENERALAJ TERMINOJ		
一般术语		
REGIONES ET PARTES CORPORIS		0048
REGIONS AND PARTS OF BODY		
REGIONS ET PARTIES DU CORPS		
REGIONOJ KAJ PARTOJ DE KORPO		
人体的分部和分区		
OSTEOLOGIA		0179
OSTEOLOGY		
OSTEOLOGIE		
OSTOLOGIO		
骨学		
Skeleton axiale		0210
Axial skeleton		
Squelette axial		
Aksa skeleto		
中轴骨骼		
Skeleton appendiculare		0766
Appendicular skeleton		
Squelette appendiculaire [Squelette des membres]		
Apendica skeleto [Skeleto de membroj]		
附肢骨骼		
ARTHROLOGIA		1092
ARTHROLOGY		
ARTHROLOGIE		
ARTROLOGIO		
关节学		

Articulationes fibrosae	1093
Fibrous articulations	
Articulations fibreuses	
Fibraj artikoj	
纤维连结[关节]	
Articulationes cartilagineae	1155
Cartilaginous articulations	
Articulations cartilagineuses	
Kartilagaj artikoj	
软骨连结[关节]	
Articulationes synoviales	1180
Synovial joints [articulations]	
Articulations synoviales	
Sinoviaj artikoj	
滑膜关节[连结]	
MYOLOGIA	1423
MYOLOGY	
MYOLOGIE	
MIOLOGIO	
肌学	
Musculi capitis	1455
Muscles of head	
Muscles de la tête	
Muskoloj de kapo	
头肌	
Musculi colli	1513
Muscles of neck	
Muscles du cou	
Muskoloj de kolo	
颈肌	
Musculi dorsi	1544
Muscles of back	
Muscles du dos	
Muskoloj de dorso	
背肌	
Musculi thoracis	1592
Muscles of thorax	
Muscles du thorax	
Muskoloj de torako	
胸肌	
Musculi abdominis	1628
Muscles of abdomen	
Muscles de l'abdomen	
Muskoloj de abdomeno	
腹肌	
Musculi membri superioris	1689
Muscles of upper extremity	
Muscles du membre supérieur	
Muskoloj de supra membro	
上肢肌	
Musculi membri inferioris	1766
Muscles of lower extremity	
Muscles du membre inférieur	

Muskoloj de malsupra membro 下肢肌	
Bursae et vaginae synoviales	1866
Synovial bursae and vaginae	
Bourses et gaines synoviales	
Sinoviaj bursoj kaj vaginaloj 滑膜囊和滑膜鞘	
SPLANCHNOLOGIA	1951
SPLANCHNOLOGY	
SPLANCHNOLOGIE	
SPLANKNOLOGIO	
内脏学	
Apparatus digestorius [Systema digestorium]	1952
Digestive apparatus [Digestive system]	
Appareil digestif [Système digestif]	
Digesta aparato [Digesta sistemo]	
消化器[消化系]	
Apparatus respiratorius [Systema respiratorium]	2361
Respiratory apparatus [Respiratory system]	
Appareil respiratoire [Système respiratoire]	
Spira aparato [Spira sistemo]	
呼吸器[呼吸系]	
Apparatus urogenitalis [Systema urogenitale]	2624
Urogenital apparatus [Urogenital system]	
Appareil urogénital [Système urogénital]	
Uro-genera Aparato [Uro-genera Sistemo]	
尿生殖器[尿生殖系]	
Glandulae endocrinae	3064
Endocrine glands	
Glandes endocrines	
Endokrinaj glandoj	
内分泌腺	
ANGIOLOGIA	3102
ANGIOLOGY	
ANGIOLOGIE	
ANGIOLOGIO	
脉管学	
Pericardium	3142
Pericardium	
Péricarde	
Perikardio	
心包	
Cor	3151
Heart	
Cœur	
Koro	
心	
Arteriae	3244
Arteries	
Artères	
Arterioj	

动脉	
Venae	3865
Veins	
Veines	
Vejnoj	
静脉	
Systema lymphaticum	4250
Lymphatic system	
Système lymphatique	
Limfa sistemo	
淋巴系	
SYSTEMA NERVOSUM	4435
NERVOUS SYSTEM	
SYSTEME NERVEUX	
NERVA SISTEMO	
神经系	
Meninges	4442
Meninges	
Meninges	
Meningoj	
脑(脊)膜	
Pars centralis [Systema nervosum centrale]	4477
Central part [Central nervous system]	
Partie centrale [Système nerveux central]	
Centra parto [Centra nerva sistemo]	
中枢部[中枢神经系]	
Encephalon	4567
Brain	
Encéphale	
Encefalo	
脑	
Pons [Metencephalon]	4637
Pons	
Pont [Metencéphale]	
Ponto [Metencefalo]	
脑桥	
Cerebellum	4710
Cerebellum	
Cervelet	
Cerebelo	
小脑	
Mesencephalon	4765
Midbrain	
Mésencéphale	
Mezencefalo	
中脑	
Diencephalon	4828
Diencephalon	
Diencéphale	
Diencefalo	
间脑	
Cerebrum	4972

Cerebrum	
Cerveau	
Cerebro	
大脑	
Pars peripherica [Systema nervosum periphericum]	5184
Peripheric part [Peripheric nervous system]	
Partie périphérique [Système nerveux périphérique]	
Periferia parto [Periferia nerva sistem]	
周围部[周围神经系]	
Pars autonmica [Systema nervosum autonomicum]	5618
Autonomic part [Autonomic nervous system]	
Partie autonome [Système nerveux autonome]	
Aŭtonoma parto [Aŭtonoma nerva sistemo]	
自主部[自主(植物、内脏)神经系]	
ORGANA SENSUUM [SENSORIA]	5714
SENSE [SENSORY] ORGANS	
ORGANES DES SENS	
SENSAJ ORGANOJ	
感觉器	
Organum visus [visuale]	5715
Organ of vision [visual organ]	
Organe de la vision	
Vida organo	
视器	
Organum vestibulocochleare	5918
Vestibulocochlear organ	
Organe vestibulo-cochleaire	
Vestiblo-koklea organo	
前庭蜗器	
Organum olfactus [olfactorium]	6188
Olfactory organ	
Organe de l'olfaction [de l'odorat]	
Olfakta organo	
嗅器	
Organum gustus [gustatorium]	6191
Gustatory organ	
Organe du goût	
Gusta organo	
味器	
Integumentum commune	6194
Common integument	
Tégument	
Tegumento	
体皮	
INDEX – INDEX – INDEX – INDEKSO – 索引	
Index latinus	395
English index	459
Index français	523
Esperanta Indekso	591
汉语索引	655

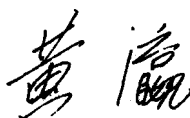
序

这部五种语言对照的《人体解剖学名词》的译编者都是世界语者,并掌握其他语言。李克希教授拉丁语和世界语,致力于世界语科技术语系统化和规范化的研究。Dr. André Albault 为法国著名的眼科学家,现任世界语学术委员会主席。译编本以 *Nomina Anatomica* 第五版——国际解剖学名词委员会校订版,1980年墨西哥城第十一届国际解剖学大会通过——为依据,并参考了 *N. A.* 第四版及其他版本。正文按 *N. A.* 版式编排,逐条以拉丁语、英语、法语、世界语及汉语对照;书末附有上述五种语言各自的索引。语种多,使用方便,适用范围广泛。它不仅可作为解剖学者和临床医生的工具书,也可作为与解剖学有关学科人员及翻译人员的参考工具书和图书馆藏书。

译编本的五种语言中有国际语言世界语。译编者希望借助民族语将世界语推行到科学技术领域,以便利国际科技文化交流。这是良好的愿望,也是人类的憧憬。

我衷心希望,今后能有更多的医学学科、其他科学学科及各专业技术领域也逐渐地推广应用世界语。世界语若能推行到科学技术及一切领域,人类种族间的语言障碍消除,世界语创始者 L. L. 柴门霍夫的伟大理想即可实现了。

1989年5月于上海

黄 瀛 (Huang Ying)

中国人民解放军第二军医大学解剖学教研室主任教授
中国解剖学会《解剖学杂志》主编

FOREWORD

The translators and compilers of this five-language “Anatomical Nomenclature” are Esperantists who have a good command of other languages. Li Kexi teaches Latin and Esperanto, and devotes himself to the study of the systematization and normalization of scientific and technical terminology in Esperanto. Dr. André Albault is a famous French ophthalmologist and president of the Academy of Esperanto. The present version is based on the fifth edition of *Nomina Anatomica* — a revision by the International Nomenclature Committee and approved in 1980 by the Eleventh International Congress of Anatomists at Mexico City — with consultation of the fourth edition of *N. A.* and other editions. The full text is arranged in accordance with *N. A.* with the entries contrasted each in Latin, English, French, Esperanto and Chinese, and with the index of each language attached at the end of the book. This multilingual “Anatomical Nomenclature” is easy to use and is bound to have a wide range of application. It serves not only as a tool for the anatomist and clinical doctor, but also as a reference book for scientists engaged in related subjects of anatomy and translators. It will be also good for the collection by a library.

Among the five languages in the version, Esperanto the international language is included. The translators and compilers hope to push Esperanto forward to the scientific and technological fields by the national languages so as to favor the international exchange of science, technology and culture. This is the good wish and yearning of mankind.

I sincerely hope that Esperanto will be widely used to other medical sciences and scientific fields and all the professional and technological spheres. If Esperanto is extended and applied to all scientific and technological fields, the language barrier between human races will be destroyed, and the great ideal of Dr. L. L. Zamenhof, the initiator of Esperanto, would be realized.

May 1989, Shanghai

Huang Ying (黄 瀛)

Director and professor of the Department of Anatomy,
the Second Military Medical University of the Chi-
nese People's Liberation Army
Editor-in-chief of the “Chinese Journal of Anatomy” of
the Chinese Society of Anatomy

AVANT-PROPOS

Les traducteurs et compilateurs de cette "Nomenclature d'Anatomie" en cinq langues sont des espérantistes qui possèdent d'autres langues. Li Kexi enseigne le latin et l'espéranto, il se consacre aussi à l'étude de la systématization et de la normalisation de terminologie scientifique et technique en espéranto, Le Dr. André Albault, ophtalmologiste bien connu, est par ailleurs président de l'Académie d'Espéranto. La version ici présentée est basée sur la cinquième édition des *Nomina Anatomica* — révisée par le Comité International de Nomenclature Anatomique et approuvée en 1980 par le Onzième Congrès International des Anatomistes à Mexico; de plus la quatrième édition des *N. A.* ainsi que d'autres éditions ont été consultées. Tout texte est présenté en conformité avec les *N. A.*, chaque article est donné en latin, anglais, français, espéranto et chinois, un index en chacune de ces langues est ajouté à la fin du volume. Cette "Nomenclature d'Anatomie" plurilingue jouira d'une large sphère d'utilisation commode et d'application adéquate. Elle servira non seulement d'outil de travail pour l'anatomiste et pour le médecin praticien, mais également de livre de référence pour les scientifiques des disciplines voisines de l'anatomie ainsi qu'aux traducteurs. C'est également un ouvrage qui doit se trouver dans toute bibliothèque.

Parmi les cinq langues de cette version, se trouve la langue internationale espéranto. Les traducteurs et compilateurs espèrent pousser l'espéranto par les langues nationales vers les domaines scientifique et technique pour favoriser l'échange international des sciences, de la technique et de la culture. C'est un bon vœu et une aspiration de l'humanité.

J'espère sincèrement, que l'espéranto sera utilisé à vaste échelle progressivement dans d'autres sciences médicales et d'autres domaines scientifiques et dans toutes les sphères professionnelles et techniques. Si l'espéranto s'étend et est appliqué dans tous les domaines scientifiques et techniques, la barrière des langues entre les gens de nations différentes sera supprimée et l'idéal grandiose du Dr. L. L. Zamenhof, l'initiateur de l'espéranto, se réalisera.

Mai, 1989, Shanghai

Huang Ying (黄 瀛)

Directeur et professeur du Laboratoire d'Anatomie,
Deuxième Université Médical Militaire de l'Armée
Populaire Chinoise de Libération
Rédacteur en chef de la "*Chinese Journal of Anatomy*" (Gazette Chinoise d'Anatomie) éditée par la
Société Chinoise d'Anatomie

ANTAŬPAROLO

La tradukintoj kaj kompilintoj de ĉi tiu kvin-lingva "Anatomia Nomenklatur" estas esperantistoj kiuj posedas aliajn lingvojn. Li Kexi instruas Latinon kaj Esperanton, kaj dediĉas sin al studo de la sistemigo kaj normaligo de scienca kaj teknika terminologio en Esperanto. D-ro André Albault estas fame konata oftalmologo kaj prezidanto de la Akademio de Esperanto. La prezentita versio estas bazita sur la kvina eldono de *Nomina Anatomica* — reviziita de la Internacia Anatomia Nomenklatura Komitato kaj aprobita en 1980 de la Dek-unua Internacia Kongreso de Anatomio en Meksiko-urbo — kun konsulto de la kvara eldono de *N. A.* kaj aliaj eldonoj. La plena teksto estas aranĝita konforme al *N. A.* kun ĉiu artikolo en la latina, la angla, la franca, Esperanto kaj la ĉina, kaj kun la indekso en ĉiu el tiuj lingvoj aldonita ĉe la fino de la libro. Ĉi tiu plurlingva "Anatomia Nomenklatur" estas oportuna por uzado kaj taŭga por aplikado en vasta sfero. Ĝi servas ne nur kiel ilo por la anatomo kaj klinika kuracisto, sed ankaŭ kiel referenca libro por sciencistoj okupitaj je rilataj fakoj de anatomio kaj por tradukistoj. Ĝi estas ankaŭ libro havinda por biblioteko.

Inter la kvin lingvoj en la versio, la internacia lingvo Esperanto estas inkludita. La tradukintoj kaj kompilintoj esperas puŝi Esperanton dank'al la naciaj lingvoj al la scienca kaj teknika kampoj, kaj tiele favori la internacian interfluan de scienco, tekniko kaj kulturo. Tio estas bona deziro kaj sopiro de la homaro.

Mi sincere esperas, ke Esperanto estos vaste uzata iom post iom en aliaj medicinaj sciencoj kaj sciencaj kampoj kaj ĉiuj profesiaj kaj teknikaj sferoj. Se Esperanto estos etendita kaj aplikita en ĉiuj sciencaj kaj teknikaj kampoj, la lingva baro inter la homoj de malsamaj nacioj estos forigita kaj la grandioza idealo de D-ro L. L. Zamenhof, la iniciatoro de Esperanto, realiĝos.

Majo 1989, Shanghai

Huang Ying (黄 瀛)

Direktoro kaj profesoro de la Laboratorio de Anatomio,
la Dua Milita Medicina Universitato de la Ĉina Popola Liberiga Armeo
Ĉef-redaktoro de la "Chinese Journal of Anatomy"
(Ĉina Gazeto de Anatomio) de la Ĉina Societo de Anatomio

ENKONDUKO

Prof. Emile Boirac (1851-1917), filozofo kaj akademia rektoro en Dijon, Francio, fariĝis pro la peto de D-ro Zamenhof la unua prezidanto de la Akademio de Esperanto (1905-1917). Li kutimis diri, ke “Esperanto estos Latino de la demokratio”.

Multaj anatomoj de la 19-a jarcento nomis la anatomiajn elementojn, kiujn ili nove priskribis, ja ĉefe en la franca, la tiama internacia lingvo de la kleruloj, tamen ili rapide alkutimiĝis transpreni Latinon kiel referenc-lingvon por establi internaciajn normajn terminojn. La unua latina anatomia nomenklaturado “*Basler Nomina Anatomica*” (B. N. A.) datumas de 1895; ĝi estis tiel nomata, ĉar la aŭtoroj venintaj el ĝermanidaj landoj kongresis en la svisa urbo Basel. En tiu epoko Latino estis vaste instruata kaj lernata en Eŭropo. Kvankam ĝi estas la baza internacia lingvo por anatomio, tamen jen kion diras nia amiko D-ro C. Støp-Bowitz* pri ties evoluo:

*“Intertempe la scio de la latina lingvo grave malkreskis en la mondo. Hodiaŭ por la plimulto eĉ de sciencistoj latinaj vortoj estas apenaŭ komprenataj, sed fariĝis kvazaŭ nuraj vortaj kodoj. Oni ne scias kiel deklinacii ilin en okazo de bezono, kiel derivi en ĝusta maniero el ili vortojn por parencaj nocioj, ktp., por ne paroli pri la prononco: ĉiu emas prononcadati latinajn vortojn laŭ la prononcaj reguloj de sia nacia lingvo, tiel ke en prelegoj de, aŭ en interparoloj kun alilingvaj fakuloj oni ofte malfacile rekonas aŭ komprenas ĝuste la terminologiajn kaj nomenklaturajn vortojn. La sola racia eliro el ĉi tiu nekontentiga situacio estas transiro al moderne internaciaj, t. e. esperantaj formoj de la terminoj”.***

Kompare kun la malkresko de scio pri Latino, forte kontrastas la kresko de la influo de Esperanto iniciatita de D-ro Zamenhof en 1887. La Lingvo Internacia, pli konata kiel “Esperanto”, unue pseŭdonomo de la iniciatoro, estis ekstraktita precipe el Latino kaj el la latinidaj lingvoj kun pruntoj el la ĝermanidaj kaj duagrade el la slavaj. De unu jarcento ĝi evoluis, kiel ĉiu alia vivanta lingvo; ĝi transformiĝis al lingvo riĉa kaj nuancita, al nova kulturlingvo, al juna beletra lingvo. Plie, alproksimiĝas la tago, en kiu ĉiu agnoskos, ke ĝi tendencas fariĝi la ununura vere internacia lingvo; la lingvo akceptita de ĉiuj popoloj en la mondo. Cetere ĝi komencas esti akceptita de la sciencistaj medioj.

Anatomia nomenklaturado en Esperanto ĉiuokaze jam havas sian tradicion. En 1906, Charles Bouchard (1837-1915), profesoro ĉe la Pariza Medicina Fakultato kaj membro de la “*Institut de France*”, eldonis sian kvarlingvan (latina, franca, angla kaj esperanta) “*Anatomia Vortaro*”; li sekvis B. N. A.; efektive, li agnoskis en sia antaŭparolo, ke “*estas preskati ne eble*” establi esperantan internacian anatomian nomenklaturon sur la bazo de la latinidaj terminologioj, tro multformaj kaj tro malsamaj inter si. Kontraŭe, estas taŭge akcepti kiel bazon la latinan nomenklaturon kreitan en Basel; des pli ke en tiu dato, ĝi jam estis uzata en duono de Eŭropo.

Kompreneble tiu faka laboro riĉigis la tiaman fakan Esperanto-literaturon per multaj novaj radikoj prenitaj el Latino. Same agis D-ro Briquet, kiam li eldonis en 1932 sian “*Esperanta Teknika Medicina Vortaro*”, kiu donis ne nur reviziitan anatomian terminologion, sed ankaŭ terminojn por ĉiuj fakoj de medicino, terminojn kolektitajn laŭlonge de la jaroj precipe el la paĝoj de la “*Internacia Medicina Revuo*”, internacia revuo tiam eldonata en Bruselo. Sed la anatomia scienco progresis kaj preciziĝis, dum aliparte Esperanto evoluis konsiderinde riĉigante.

Ni mem sekvis tiun tradicion. Unue, s-ro Li Kexi entreprenis la tradukon de la *Nomina Anatomica* al Esperanto kaj al la ĉina, krom al la angla; li tiam alvokis min revizii lian laboron, precipe koncerne al Esperanto; mi mem sugestis aldonon de franca parto. Mi konstatis, ke s-ro Li jam proponis novajn transprenojn el Latino en Esperanton; mi opiniis tion tute ĝusta kaj principe kaj praktike.

Tamen ni devis venki, i. a., etan terminologian problemon. En la kuro de la evoluo aperis novaj derivitaj terminoj kiel *fruntalo*, *okcipitalo*, ... intencitaj de iuj aŭtoroj por anstataŭigi la terminojn de Bouchard kaj Briquet: *fruntosto*, *okcipitosto*, ... terminoj kunmetitaj kun *osto*. Tiuj novaj terminoj ŝajnis al ili pli taŭgaj ... Sed paralele aperis aliaj vortoj ankaŭ formitaj per la sufikso *-al-*; ili fakte donis la esperantajn ekvivalentojn por latinaj adjektivoj, kiel ekzemple *cranialis*, *rostralis*, *caudalis*, *proximalis*, *distalis*, ... Tiuj vortoj fariĝis internaciaj kaj do devis tradukiĝi en Esperanto per *kraniala*, *rostrala*, *kaŭdala*, *proksimala*, *distala*, ... La sufikso *-al-* akiris en ili la signifon de "*ĝenerale direktita al*". Tio aparte taŭgis en Esperanto kun ties lingva strukturo; des pli ke *al* estas bone konata prepozicio. Tiuj adjektivoj, kiuj difinas relativajn poziciojn estas nemalhaveblaj en anatomio. Sekve, por ne esti konfuzojn ni firme kaj rezolute revenis al la kunmetaĵoj per *-osto*, tradiciaj kaj tre klaraj.

Fine, jam de 50-o da jaroj enkondukiĝis en la beletran Esperanto-literaturon diversaj antonimoj por iuj ofte uzataj adjektivoj, ĝis tiam esprimitaj per la prefikso *mal-* indikanta la kontraŭojn: i. a. *kurta*, *infra*, *liva*, ... (kf. Latino: *brevis*, *inferior*, *sinister* aŭ *laevus*, ...). Tiuj novaj adjektivoj nepre faciligus pli ol unu el la terminaj esprimoj ... Sed, post pripenso, ni preferis atenti la proverban dirmanieron: "*ni sidu kaj vidu*". Kiam tiuj adjektivoj vere ĝeneraliĝos, ni ja uzos ilin kiel ĉiuj. Atendante, niaj legantoj, ja informitaj de la beletraj aktualaĵoj, estu liberaj ilin uzadi, se tio al ili plaĉos.

Ni do prezentas ĉi tiun kvinlingvan version de Anatomia Nomenklaturado, establitan surbaze de la kvina eldono de *Nomina Anatomica* — reviziita de la Internacia Anatomia Nomenklatura Komitato kaj aprobita de la Dek-unua Internacia Kongreso de Anatomio en Meksiko-urbo — kun konsulto de la aliaj eldonoj de N. A., precipe la kvara. Ni esperas, ke ĝi estos bonvena por diverslingvaj anatomoj kaj aliaj fakuloj de najbaraj kampoj; ni ankaŭ esperas, ke ĝi helpos "*puŝi la boaton per akvo*", t. e. ke ĝi helpos puŝi la *boaton* Esperanto dank'al la naciaj lingvoj kiel *akvo* al la scienca kaj teknika kampoj kaj tiel favoros la internacian interfluan de scienco, tekniko kaj kulturo. Ĉi tiu versio mem estu plia ĉenero, ja modesta, al la futuro ...

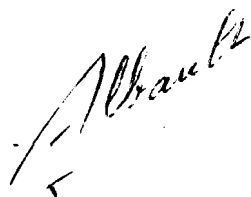
Granda helpo estis por ni la "*Nomina Anatomica Sinica*" (1982) de la Ĉina Societo de Anatomio; la "*Dictionarium Medicale Latino-Sinicum*" (1981) de Xie Daren kaj aliaj; "*A New English-Chinese Medical Dictionary*" (1976, Hongkong); la kvarvoluma "*Dictionnaire Français de Médecine et de Biologie*" (1970) de Manuila kaj aliaj; "*Les Nouveaux Termes Anatomiques*" (1959) de Georges Olivier; "*Esperanta Teknika Medicina Vortaro*" (1932) de Briquet; kaj "*Nia Korpo*" (1964) de Seiho Nishi, krom la plej diversaj vortaroj kaj verkoj pri anatomio. Estas banalaĵo diri, ke sen tiuj multaj verkoj, ni ne povus kompili ĉi tiun version. Des pli ni deziras saluti la laborojn kaj verkojn de ĉiuj anatomoj kaj aliaj esploristoj, kiuj iom post iom tra la jardekoj konstruis la anatomian sciencon.

Fine ni deziras kore danki niajn amikojn kaj kolegojn D-ro C. Stöp-Bowitz, D-ro Christer O. Kiserman, S-ro Honfan (Zhang Hongfan), Prof. Huang Ying, S-ro I. Ko (Ge Yifan), S-ro J. Jäntti, Vic-prof. Kang Shusen, Doc. Li Yuanjue, Prof. Lu Jinsheng, Prof. Qu Fengyi, Vic-prof. Sun Mingqin kaj Vic-prof. Wang Naixin pro iliaj morala subteno kaj valoraj konsiloj.

Ĉe la ellaborado de ĉi tiu versio multe helpis nin la estraranoj kaj kolegoj de la Ĉina Esperanto-Eldonejo kaj la Nord-okcidenta Agrikultura Universitato, Ĉinio. Ni sincere dankas ilin. Ni dankas ankaŭ Ing. Xu Guoping kaj Ing. Ye Nanhu pro la materiala realigo de ĉi tiu versio per foto-kompostado kontrolata de komputoro.

Apartan dankon mi aldonas ankaŭ por mia edzino, s-ino Berthe Albault, kiu senmanke, ĉiam kaj pacience donis al mi la plej grandan helpon en la preparado de la manuskripto. Sen ŝi mia laboro eĉ ne estus pensebla.

Toulouse, la 25-an de februaro, 1989

D-ro André ALBAULT

Prezidanto de la Akademio de Esperanto

* D-ro C. Støp-Bowitz, profesoro pri zoologio, Universitato de Oslo, Norvegio; membro de la Akademio de Esperanto; prezidanto de la Internacia Scienca Asocio Esperantista.

** El la antaŭparolo de D-ro C. Støp-Bowitz al la *"Atlaso de Insekta Morfologio"*, Ĉina Esperanto-Eldonejo, Beijing, 1987.

INTRODUCTION

Prof. Emile Boirac (1851-1917), philosopher and rector of the academy in Dijon, France, became the first president of the Academy of Esperanto (1905-1917) at the request of Dr. Zamenhof. He used to say that "Esperanto will be the Latin of democracy".

Many anatomists of the nineteenth century named what they described as new in the anatomical elements chiefly in French, the international language of the intellectuals at that time, but they soon got accustomed to accepting Latin as a reference language in the establishment of standard international terms. "*Basler Nomina Anatomica*" (*B. N. A.*), the first anatomical nomenclature, dates back to 1895, and the reason why it is so entitled is that the authors from the German-speaking countries participated in the congress held in the Swiss city Basel. During that period Latin was extensively taught and studied in Europe. Although the Latin language is today still the basis of international anatomical nomenclature, yet just as our friend Dr. C. Støp-Bowitz* says about the evolution of Latin:

*"Knowledge of the Latin language is at the same time seriously on the decrease in the world. Today even for the majority of scientists Latin words are almost unintelligible and have become only code words. People do not know how to decline them if need be, how to derive correctly words from them with related senses, etc., let alone their pronunciation, for everyone likes to pronounce the Latin words according to the pronunciation rules of his or her own national language. Thus, in the lectures of specialists or during conversation with specialists from different languages people often do not easily recognize or understand correctly the terms and nomenclature. The only reasonable way out of this unsatisfactory situation is to make use of modern international, i. e. Esperanto forms of terminology."***

In contrast to the decrease in knowledge of the Latin language the increase in knowledge of the international language Esperanto, initiated by Dr. Zamenhof in 1887, is particularly conspicuous. The International Language, better known as "Esperanto", pseudonym of the initiator, is extracted principally from Latin and Romance lingual families with loans from German and Slavic languages. In the space of a century Esperanto has evolved just as any other living language; it has transformed itself into a language rich and with delicate senses, into a new cultural language and into a young language for belles-lettres. Moreover, the day is drawing near when all will recognize that Esperanto tends to become the only true international language, language accepted by all the peoples of the world. Besides it is now beginning to be accepted by the scientific circles.

The anatomical nomenclature in Esperanto in all cases has already a tradition of its own. In 1906 Charles Bouchard (1837-1915), professor of the Paris Medical College and member of the "*Institut de France*", published his four-language (Latin, French, English and Esperanto) "*Anatomia Vortaro*" (Anatomical Dictionary) after the fashion of *B. N. A.*. He recognized in his preface that it "*would be almost impossible*" on the basis of Romance terminologies, as they are too various and too different themselves. On the contrary, it is useful to accept the Latin nomenclature created in Basel as a basis, and it is more so at a time when Latin was used in half of Europe.

Naturally this special work enriched the specialized Esperanto literature of